

Hevur tú ein spurning ella onkran trupulleika, sum tú kundi ynskt tær at fingið viðgjordan í hesum teiginum,

Spyr Sosialin

Skriva til: Sosialurin, postsmoga 76, 3800 Argir. Merk brævbjálvan »Spyr Sosialin«.

Eyðun Joensen, salarfrøðingur

Marjun Sigurdsdóttir, sosialráðgevi

Marner Simonsen, lækni

Fríða Patursson, lögfrøðingur

Eg eri bangin

Sálarfrøðingurin:

Innan stutta tíð eru trý ung fólk, ið eg havi kent, deyð av hjartatilburði. Frísk fólk í besta aldri — deyð, uttan nakra ítøkiliga orsök. Læknar hava bert vist á, at soleiðis kann tað bert verða, og at hetta hendir einaferð útav 10.000.

Hesar hendingar hava plágað meg persónliga. Er vorðið ein neurosa um ein kann siga so. Hugsjóð alt ov nógv um t.d. hjartastopp, kenni meg illa, tá eg veit, at langt er til lækna og sjúkrahús, hóast eg í allar mátar kenni meg væl og eri frískur.

Havi einaferð hoyrt ein sálarfrøðing siga, at ein tilk neurosa er verri enn ringasta slag av klaustrofobi. Og tað er vist satt.

Spurningur mín er: Kann ein gera nakað sjálvur til tess at forteingja slíkar hugsanir. Ella kann ein sálarlækni hjálpa?

Hvat ger ein vanligur lækni við ein tilkkan »sjúkling«? Gevur hann nervatablettir? Í so fall hvørjar?

Annar

persónleikaavskeplingar vanliga linari, enn tá talan er um veruligar sinnssjúkur.

Við fobi er talan um óvanligt bangilsí í sambandi við stød og stødur; ein kennir seg komnan í vanlukkulag, sum t.d. í trongum rúmi, at rodna í fólkamongd o.s.fr., men hóast slíkt bangilsí í sær sjálvum er skerjandi fyri atferðarmøguleikarnar ber til at verja seg móti tí versta óttanum við at halda seg burtur frá tilkum stødum.

Eg ivist kortini í, um tær bílar nakað av hesum, eg havi nevnt. Tað at gerast bangin og helst eisini, bílla sær inn, at vanlagna hjá øðrum eisini kann raka ein sjálvan er væl kent fyrirbyrgdi hjá annars frískum fólk, sum t.d. knappliga fáa kunnleika um álvarsamar sjúkur. Tað sigst ikki vera óvanligt, at læknaleandi og sjúkrasystanæmingar og óivað sálarfrøðingar við,

kenna á sær mangt og hvat undirlestrinum.

Upplýsing um sjúkur gjøgnum útvarp og sjónvarp er góð, men fær óivað eisini onkran ógrundað at kenna á sær sjúkueyðkenni.

Slíkar sjúkraóttanir eru sum sagt vanliga púra ógrundaðar, og ber tað til sjálvur at verja seg nakað móti slíkum bangilsí við at hugsa seg væl um, og annars stuðla seg til vissan um, at neyvnan verður bød eftir einum fyrr enn tilmálda tíðin er runnin.

Vanligir kommunu-læknar hava ikki altíð serútbúgving til at viðgera neurosir frá grundini av, men kunnu veita hentan linna við at geva sissandi heilivág, sum ofta kann geva tí brekkaði høvi til at koma fyri seg, og at gloyma ella gerast áhugadur fyri øðrum og meira viðkomandi evnum.

Læknar, serútbúrnir í sálarjúkfrøði eins og kliniskir sálarfrøðingar

royna seg harumframt við ymiskum slogum av psykotterapi. Tað kann vera drúgfort og móðsamt, men kann samstundis vera góð og varandi hjálpa.

Ey Jo

Læknin:

Øktan hárvøkstur

Eg eri ein 20 ára gomul genta, sum havi trupulleikar av at so nógv hár er á lorum og leggum mínum.

Eg havi roynt at koyrt smyrsl á, sum tekur hárin burtur, men eg haldi at tað bert versnar.

Hvat skal eg gera til tess at fáa hárin burtur, so tey ikki koma aftur?

Kann tað gerast í Føroyum?

Vektin

Øktur hárvøkstur hjá ungum kvinnum kann koma av ymsum orsökum. Oftast er tað ættarbregði, men í fáum forom kann orsøkin vera økt virksemi í mannfólkahormonunum í blóðinum. Hetta seinasta er tó rættuliga sjálsamt, og kann eisini lættliga verða kannað í blóðroyndum.

Orsøkin kann eisini sita í eggrótunum ella hjánýrunum.

Viðvíkjandi viðgerðini, so er tað rætt av tygum at royna evni, sum tekur hárin av, men slík evni fara so illa við húðini, um tey verða nýtt ov ofta.

Harafurtímóti er tað frægari at nýta eitt el-rakitol. Her halda tey flestu, at so okist hárvøksturin av hesum, men tað siga húðlæknarnir, at so er ikki.

Tað finnst kosmetologar og húðlæknar, ið kunnu taka hár burtur í anlitinum, men tað er ein rættuliga kostnaðarmikið viðgerð, sum ikki fæst í Føroyum.

Øll henda viðgerð kann bert fara fram, um eingin líkamlig orsök til økta hárvøksturin. Er tað ein vokstur í eggrótunum og hjánýrunum, og skal skurðviðgerð fara fram.

Eg vil tí ráða tygum til at tosa við læknar um hetta.

MS

Fyrilestrar um søguligu fortreytirnar fyri fiskivinnu í Føroyum

Í kvöld og næsta hóskvöld kl. 20.00 heldur Jóan Pauli Joensen, fólkalívsfrøðingur, almennar fyrilestrar á Fróðskaparsetrinum.

Ætlanin er í stuttum at lýsa ta mentanarsøguliga gongdina, sum gjørdi, at Føroyar eftir stívliga 100 árum broyttist frá afturhaldandi og siðbundnum bóndasamfelag til eitt klippfiskaframleiðandi fiskimanna- og reidarasamfelag.

Fyrri fyrilesturin snýr seg mest um gongdina í Føroyum og tær broyt-

ingar, ið tá vóru í samfelagnum. Í seinna fyrilestrinum setur hann tað, sum hendi í Føroyum, í samband við fiskivinnu annars í Norðurlatlantshavi, og ger serliga nógv burtur úr at lýsa sambandið millum Hetland og Føroyar. Høvuðsendamálið er at lýsa, hvussu samfelagsbroytingarnar slóðu á fiskivinnu sum høvuðsvinnuvegi, og síðan hvussu fiskivinna, tá ið hon kom, aftur broytti samfelagsskipanina í Føroyum.

BJÓÐA IKKI MÆR!
EG KOYRI

